

1. Obiekt

4521 KOŚCIÓŁ KLASZTORNY - p.w. Znalezienia Krzyża Świętego

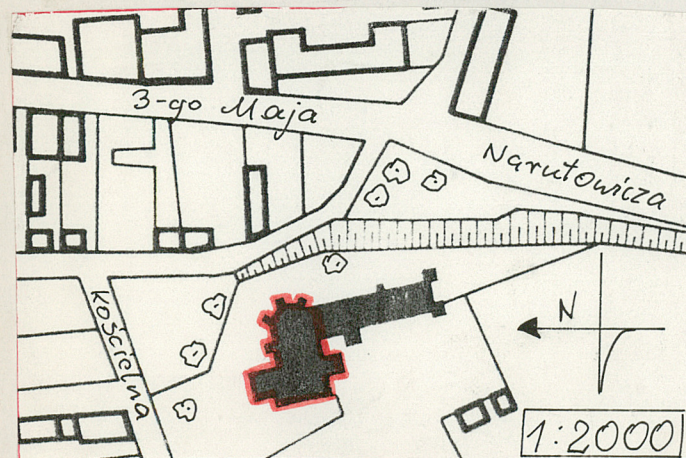
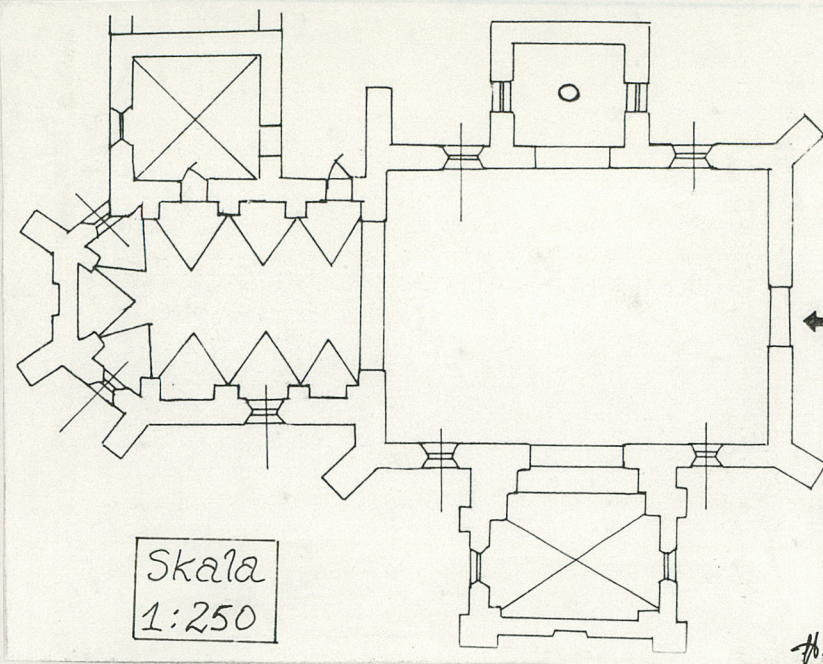
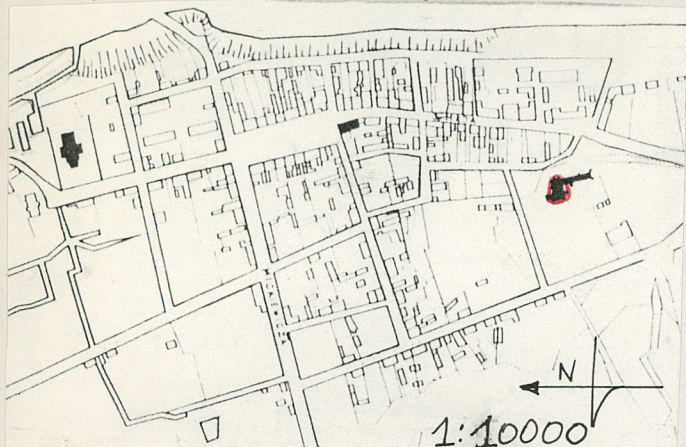
2. Czas powstania

1611

3. Miejscowość

N I E S Z A W A

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty



autor zdjęć Zb. Przybyszewski
data wykonania 17.02.1993.
miejsce przechowywania negatywów
PSOZ we W-ku



4. Adres 87-730 NIESZAWA
ul. Piwna

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo w ł o c ł a w s k i e

gmina loco pow. ALEKSANDRÓW WYJ.

6. Poprzednie nazwy miejscowości

NOWA NIESZAWA

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo b y d g o s k i e

powiat Aleksandrów Kujawski

8. Właściciel i jego adres

KURIA BISKUPIA we Włocławku
ul. Gdańska 2

9. Użytkownik i jego adres

DOM REKOLEKCYJNY DIECEZJI
WŁOCŁAWSKIEJ

10. Rejestr zabytków

Nr 23/A / 306 data 20.05.1955

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Franciszkanie osadzeni w NIESZAWIE ok. 1463 r. budowa nowego kompleksu klasztoru z kościołem parafialnym z drewna została ukończona w 1467 r. w wieku następnym wybudowano murowaną świątynię z fundacji Wawrzyńca Smiałka rajcy nieszawskiego i jego żony Agnieszki, którą w 1575 r. konsekrował bp Stanisław Karnkowski, w 1690 r. dobudowa do kościoła murowanej kaplicy p.w. św. Antoniego z fundacji Adama Trzebuchowskiego, sędziego kujawskiego; kościół wielokrotnie remontowany i przebudowany m.in. w 1635 r., po pożarze w 1729 r., w 1841 - 43 r.; w 1864 roku - kasa-cja zakonu franciszkańskiego, kościół przejęli księża diecezjalni do roku 1919, ponownie od 1973 r. kościół późnogotycki, orientowany.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje) |

SYTUACJA: kościół orientowany usytuowany w południowej części miasta, na skraju stromo opadającego wzgórza w kierunku wschodnim /w stronę kory-ta rzeki Wisły/. Od strony południowej połączony z przylegającym do prezbiterium budynkiem klasztornym, w sąsiedztwie budynków dawnego folwarku - obecnie szkolnych.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA: Wzniesiony na fundamentach z kamieni polnych, ściany konstrukcyjne, obwodowe murowane, z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie wapiennej, obustronnie otynkowane; wewnątrz sufit oraz wysklepki sklepień tynkowane; w prezbiterium sklepienie kolebkowe z lunetami, w absydzie sklepienie hemisferyczne z lunetami, nawa przekryta sufitem z fasetą; w kaplicy północnej sklepienie kolebkowo - krzyżowe, w południowej kopulaste z latarnią, w zakrystii sklepienie kolebkowo - krzyżowe; prezbiterium otwarte na nawę arkadą ostrołukową; więźba dachowa o konstrukcji krokwiowo - jętkowej; korpus nawowy prezbiterium oraz kaplice kryte czerwoną dachówką - karpiówką, na krawędziach - dachówką gąsiorówką; sygnaturka - blachą ocynkowaną; podłogi terrakotowe, białe - popielate - czarne, ułożone w motywy geometryczne na osi nawy pas z motywem rozetek, ujęty pasowym symetrycznym szlakiem; drzwi wejściowe do kościoła zewnętrzne o wykroju półkolistym, dwuskrzydłowe z grubej blachy stalowej z układem rombów pasów pomiędzy którymi rozetki mocowane na stalowe nity, zawieszenie nakładkowe, drzwi wewnętrzne - wejściowe drewniane, dwuskrzydłowe z półkolistym nadświetlem; płycinowe, malowane olejno, w połowie przeszklone, wachlarzowe; drzwi wewnętrzne /z korytarza klasztoru/ ujęte w półkoleściu zamknięty jednouskokowy, glifiony portal, drewniane, jednoskrzydłowe, futrynowe, zawieszenie nakładkowe, zamek zewnętrzny kowalski, od strony prezbiterium opierzone klepkami w układzie rombów; w przeszklonych otworach okiennych stalowe szczebliny.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
2.800 m ³	354 m ²	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1973 r. - remont kapitalny 1988-9 - remont kapitalny /osuszenie kościoła/ 1985 r. - remont bieżący.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy , konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) dobry	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Księga wizytacji kościołów z 1786 r. - w Archiwum Diecezji Włocławskiej we Włocławku, Katedra Pl. Kopernika

Księga różnej korespondencji i dokumentów od 1806 do 1868 r.

Księga dekanatu nieszawskiego z 1788 r. - w Archiwum Diecezji Włocławskiej - Katedra - Pl. Kopernika

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

22. Bibliografia

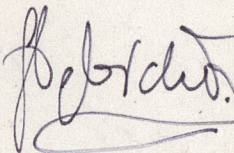
- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, T.XI, z. 1 str. 19
- Katalog Zabytków woj. włocławskiego - opr. E. Celińska, O. Krut-Horonziak, L. Kajzer - maszynopis w PSOZ we W-ku
- Kronika parafii św. Jadwigi w NIESZAWIE - opr. Józef Sporny, NIESZAWA 1968 r.
- J. Sporny - "Klasztor i kościół O.O. Franciszkanów w Nieszawie" - maszynopis, 1957 - NIESZAWA
- Baran C., "Klasztor i kościół O.O. Franciszkanów w NIESZAWIE" - maszynopis, 1955 - Warszawa
- Radwański S.,: "Opis stanu klasztoru O.O. Franciszkanów w mieście Nieszawie sytuowanego i jego funduszów - NIESZAWA 1919 r.

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Piotr Dębicki

17.02.1993 r.



26. Sprawdził

27. Załączniki

Nr. 1 - c.d. pkt. 13

Nr. 2 - zdjęcia.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
N I E S Z A W A	Kościół klasztorny	c.d. pkt. 13

RZUT: Kościół jednonawowy, wzniesiony na planie prostokąta z wyraźnie wyodrębnionym, trójprzęsłowym prezbiterium, korpus trójprzęsłowy z obustronnie glifionymi oknami; po bokach przeszła środkowego nawy kaplice: północna większa sklepiona kolebkowo - krzyżowo z narożnymi filarami, południowa mniejsza na rzucie kwadratu nakryta kopulastym sklepieniem z latarnią, węższe, wydłużone prezbiterium zamknięte trzema bokami ośmioboku, ujęte od wewnątrz masywnymi filarami przeszłowymi; od południa do boku prezbiterium przylega budynek klasztorny z zakrystią założoną na planie kwadratu oraz wąski komunikacyjny korytarz o osi poprzecznej od południowego wschodu; na zewnątrz kościół opięty ukośnymi jednouskokowymi przyporami.

BRYŁA: Szeroki korpus nawowy oraz niższe od niego prezbiterium przekryte dachami siodłowymi, nad kaplicą północną dach trójspadowy, na południową - dach namiotowy z latarnią, kryte; dachówką; połączie dachowe korpusu ograniczone od zachodu trójkątnym szczytem zwieńczonym sterczyną z ostrołukowym przeźroczem, nakrytą dwuspadowym, wąskim daszkiem; nad przeszłem przyprezbiterialnym nawy - czworoboczna, ze ściętymi narożami - wieżyczka na sygnaturkę, zwieńczona dachem namiotowym, pobita blachą.

ELEWACJE: na zewnątrz korpus i prezbiterium opięte jednouskokowymi szkarpami, okna w uskokowych obramieniach; elewacja wejściowa frontowa szczytowa jednoosiowa w przyziemiu flankowana w narożach ukośnymi jednouskokowymi szkarpami, nad drzwiami wejściowymi otwór okienny zamknięty półkoliście, glifiony, wypełniony szczeblinami na kwatery przechodzące w podłuczu w dekorację maswerkową; ścianę tarczową wieńczy profilowany gzyms kordonowy w górnej części przekryty wąskim daszkiem z dachówki ceramicznej, w szczycie na osi otwór okienny o wykroju koła, wypełniony dekoracją w formie kwiatka płatkowego; ściany boczne korpusu nawowego północna i południowa trójprzęsłowe, trójosiowe, w osiach skrajnych okna powiększone, zamknięte półkoliści; północna ściana prezbiterium trójprzęsłowa; w bokach zamknięcia prezbiterium /w absydzie/ otwory okienne zamknięte odcinkowo; Kaplica północna ujęta w narożach

Wkładkę założył: Piotr Dębicki, 17.02.1993 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ we Włocławku

uproszczonymi pilastrami opięta w połowie w elewacji północnej gzymsem kordonowym, ponad którym na osi blenda zakończona półkolem; kaplica południowa z uskokiem w dwóch trzecich wysokości ścian, po bokach z oknami zakończonymi łukiem odcinkowym, latarnia z dwoma oknami, przekryta dachem namiotowym.

WNETRZE: W prezbiterium sklepienie kolebkowe z lunetami, spływające na przyściennie filary, w kaplicy północnej sklepienie kolebkowo - krzyżowe o łuku obniżonym, z wydobytymi szwami, spływające w narożach na występy przyściennie; arkady otwierające kaplice do nawy zamknięte koszowo; tęcza zamknięta łukiem ostrym; nawę doświetlają okna okrągłołukowe, po dwa od strony północnej i południowej i jedno od strony zachodniej, nawa nakryta pułapem z desek sosnowych z podsufitką wapienną na otrzcinowaniu z fasetą. Wystrój wnętrza rokokowy.

INSTALACJA: elektryczna.

1. Miejscowość
N I E S Z A W A

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
K O S C I O Ł klasztorny

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Zdjęcia



1. Elewacja zachodnia-wejściowa



2. Widok od str. płn.-wsch.



3. Widok od str. wschodniej



4. Widok wnętrza kościoła w kierunku wnętrza wschodnim

Wkładkę założył: Piotr Dębicki 17.02.1993 r.,
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ we W-ku